

generacijama ono čuveno pitanje, koje je bilo karakteristično za njemačke šezdesetosmaše - a tata, šta si TI radio u prošlosti? Mi smo društva koja čekaju svoje šezdesetosmaše i koja čekaju generacije koje će denacificirati ove prostore. Ja u to duboko vjerujem i vjerujem u taj proces transgeneracijskog pamćenja i transgeneracijske moralne odgovornosti.

*****

////////////////////////////////////

Centar Populari: BiH gubi dragocjeno vrijeme na putu ka EU

Zgrada EU u Sarajevu

*****

Zvezdan Živković

03.03.2013

Bosna i Hercegovina ne kaska, već je potpuno stala sa procesom evropskih integracija, navode analitičari centra Populari. Tome su uveliko doprinijeli bh. političari jer su odlučni stavovi i opšta opredijeljenost prema Evropskoj uniji nešto što nedostaje ovim donosiocima odluka.

Dok Bosna i Hercegovina još uvijek razmatra pitanja vezana za Ustav, odnosno rješenja koja treba donijeti, političari ne trebaju usporavati proces evropskih integracija. Postoje potezi koja ova zemlja sada može načiniti, ističe izvršna direktorka centra Populari **Alida Vračić**.

Alida Vračić

„Može se već puno toga raditi na proevropskom putu Bosne i Hercegovine. Mi to vrijeme gubimo jer pričamo o jednoj od vlada koja je pala, ili o povjerenju ili nepovjerenju koje je izglasano, ili o Sejdić-Finci odluci – koja je izuzetno bitna, ali isto tako nas odvaja od tehničkih stvari koje su trenutno totalno po strani. Mi ne kaskamo, mi smo stali s evropskim integracijama, možda još 2007., 2008. godine. Ne postoji taj moment entuzijazma kojeg smo imali. Mislim da građani Bosne i Hercegovine još uvijek ne razumiju do kraja šta im nose evropske integracije, kakva je to

vrsta sigurnosti, kakva je to vrsta benefita koji mogu da dobiju", ističe Vračić.

Direkcija za evropske integracije BiH radi na prilično arbitražnim odlukama koje nisu usaglašene na državnom nivou, a Ured specijalnog predstavnika EU u BiH tek treba da uradi svoj dio posla, kaže Alida Vračić, te navodi da o Evropskoj uniji treba društvo u Bosni i Hercegovini još mnogo da nauči.

„Govorim o tome da svako svaki dan treba da uzme taj ACQUI, koji je knjiga od stotina stranica, to je zbirka zakonodavstva Evropske unije, a bojim se da je ni ljudi koji se aktivno bave Evropskom unijom nisu do kraja pročitali ni shvatili. To je konstantno učenje koje nam prethodi, ne možemo ga izbjeći. Nisu ga ni Hrvati izbjegli. Crnogorci, koji vrlo aktivno rade na Evropskoj uniji, od kojih smo isto tako i mi povukli neka znanja i razgovarali s njima, vrlo aktivno uče na tome. To moramo shvatiti kao produženo učenje. Tek trebamo doći dotle.“

Od 2006. godine, kada ga je osnovala grupa domaćih istraživača i analitičara, Populari se bavi istraživanjem društveno-ekonomskih promjena u Bosni i Hercegovini. Proteklih godina fokusiran je na teme o evrointegracijama. Nedavno je ova nevladina organizacija i međunarodno prepoznata. Na spisku od

6.000 istraživačkih centara ili „Think Tank“ kako ih nazivaju u svijetu, Populari, kao jedini iz BiH, našao se na 52. mjestu od 60 najboljih centara za istraživanje u centralnoj i istočnoj Evropi. **Vesna Malenica**, istraživač Popularia za RSE kaže:

„Sama vrsta organizacije ‘Think Tank’ nepoznata je u Bosni i Hercegovini. Svjedoci smo da ih ima jako malo, iako ima veliki broj nevladinih organizacija – govori se o trenutno 12.000 registriranih NVO u Bosni i Hercegovini; nažalost samo mali broj aktivno i radi. Koji je razlog? Nezainteresiranost medija za teme koje možda nisu ‘preekskluzivne’, možda nisu previše ispolitizirane. Mi pokušavamo što više pisati o praktičnim stvarima, onim s kojima se građani u Bosni i Hercegovini mogu povezati i identificirati.“

Potrebni su nam stručnjaci

Proizvod timskog istraživanja često donosi preporuke za određene ciljne grupe koje se tiču te tematike ili izvještaja. Rezultate istraživanja usmjeravaju ka okruglim stolovima. Među značajnijim projektima Popularia su „Dobri susjedi“ i „EU priče“, ističe Malenica:

Vesna Malenica

„Projekat ‘Dobri susjedi’ je trajao godinu dana, u saradnji sa Evropskom inicijativom za stabilnost, tu je Think Tank sjedište u Berlinu, a cilj je bio da identificiramo lekcije koje možemo naučiti iz pretpristupnog procesa Hrvatske. Mi smo u dva segmenta – sigurnost hrane i okoliš – pokušali da vidimo šta je sve Hrvatska konkretno morala da prođe kako bi uspješno pregovarala o ova dva poglavlja koja sam pomenula. Projekat ‘EU priča’ upravo sad počinjemo raditi četvrtu i posljednju priču. To je priča o načinu na koji lokalni mediji u Bosni i Hercegovini

*izvještavaju o Evropskoj uniji. Prva priča, recimo, bila je o ambalaži i ambalažnom otpadu. Druga je bila o dobrobiti životinja u kontekstu izvoza u Evropsku uniju. Treća priča je o IPA fondovima, odnosno o dinamikama unutar Bosne i Hercegovine kada govorimo o iskorištavanju IPA fondova. Bh. građani mogu pročitati i skinuti sve priče sa naše web stranice **www.populari.org** ."*

Hrvatska, koja je relativno brzo prošla proces priključivanja, prolazila je kroz slične dileme koje Bosna i Hercegovina ima danas. Upravo Populari, nezavisni bh. centar, bavi se tehničkim detaljima evrointegracija.

Istraživanja koja su provedena, između ostalog pokazuju da je BiH usvojila kvalitetne zakone po uzoru na evropske, pa tako i Zakon o dobrobiti životinja ili propise koji trebaju unaprijediti okoliš i sigurnost hrane. Bosna i Hercegovina je mnogo toga načela, ali u potpunosti nije provela, ističe izvršna direktorka centra Populari Alida Vračić.

„Dobar način da to ilustrira jesu psi litalice u Bosni i Hercegovini, jer postoji dobar zakon koji jednostavno nije primjenjiv. Izglasan je 'evropski' zakon, jer je vjerojatno zvučao evropski, ali nikad nije bilo faktičke materijalne podloge za njega, a struktura je takva da

dozvoljava da ne znamo ko je zadužen do kraja za implementaciju, da implementacija kao proces može da traje vječno", kaže Vračić.

Proces pristupanja Evropskoj uniji je dug, a kako bi se ubrzao, Bosna i Hercegovina će trebati mnoge stručne ljude, zaključuje Alida Vračić:

„Apsolutno nam treba puno stručnih ljudi, možda ćemo ih čak morati uvoziti, jer možda nismo u stanju da ih produciramo sami. Ako počnemo danas, trebaće nam deset godina, govorim iz empirije. Od Hrvata smo naučili da je proces učenja dug, proces pregovaranja je dug, proces usaglašavanja je dug, a mi smo negdje stali u 2007. godini i od tada pričamo o politici a ne pričamo o tehnikalijama. Evropska unija je sva vezana za tehnički dio posla. Kad dođemo na politički dio, to će biti pregovaranje, i to je tek kad se urade sve ove ostale stvari. A mi nismo ni blizu svega toga.“

*****

////////////////////////////////////

Porodice traže da 2014. bude Godina nestalih